

John Åkerlund, 08-4460835
john.akerlund@upn.se

Datum
2005-02-24

Referens

Kopia:

Näringsutskottet
Sveriges Riksdag
100 12 Stockholm

Trafikutskottet
Sveriges Riksdag
100 12 Stockholm

Angående inhämtande av uppgifter och synpunkter på förslag till ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. – Sambandet mellan telelag och ellag.

En skärpning av lagen om elektronisk kommunikation (2003:389) avseende avbrottsfrihet är ur allmän synpunkt mycket välkommen. För tryggheten i samhället är det av fundamental betydelse. Avbrottsfria Kraftnät UPN AB, se vidare www.upn.se, vill härmed upplysa om sambanden mellan telelagstiftningen och ellagstiftningen.

Ellag och e-komlag behöver harmoniseras så att dessa inte motarbetar varandra på det sätt som de nu gör. Tillfället bör tas att åtgärda denna brist nu när båda lagarna revideras efter den stora stormen.

Nuvarande e-komlag och ellag motarbetar varandra på följande sätt:

Motsatsförhållandet har uppstått successivt genom avregleringen på telemarknaden och den tekniska utvecklingen. Lagstiftningen har inte följt med i denna utveckling så att de historiskt ursprungliga intentionerna i ellag och telelag har vidmakthållits.

1. Ellagen föreskriver monopol för överföring av el. El får inte överföras över fastighetsgräns av annan än koncessionsinnehavare.
2. För att säkerställa elförsörjning av samhällsviktiga system såsom telesystem, järnvägssystem, sjöfartsanläggningar, försvarsanläggningar etc., har dessa undantagits från kravet på nätkoncession. (2 kap. 1 § förordningen (1957:601) om elektriska starkströmsanläggningar).
3. Vid denna tid fanns inte de teknologiska förhållanden som nu råder inom telekommunikationsområdet. Telenätet drevs av en ansvarig operatör, var tekniskt och administrativt sammanhållet på det sättet att accessapparaterna dvs. telefonerna ägdes av Televerket och strömförsörjdes genom telefonledningen med uthållig (>8 tim) reservkraft från ett relativt begränsat antal telefoncentraler (stationer). Reservkraften var därigenom också lätt att underhålla. Lagarna fungerade och gav samhället en god robusthet.
4. Under 80-talet började avregleringen på teleområdet. Kunderna tilläts att äga sina accessapparater, främst de fasta telefonerna. Samtidigt började nya accessapparater användas i stor skala så som faxar och systemtelefoner, högtalartelefoner, bärbara telefoner och mobiltelefoner etc. Dessa kan inte längre strömförsörjas genom telefonledningen utan kräver ström från elnätet och måste ha "lokal" reservkraft om de ska fungera vid elavbrott. Även nya transmissionsmetoder till kundernas företagsväxlar och egna nät började användas. Dessa erfordrar också elnätsanslutning och "lokal" reservkraft.
5. Nu har denna teknikutveckling fortsatt med Internetteknologi, bredbandsmobiltelefoni etc. Man kan säga att kundernas accessapparater (från början telefoner) har utvecklats till flera och stora accessnät i form av stadsnät, fastighetsnät, kontorsnät, hemmanät och flera nya mobiltelenät. Detta har medfört en stor mängd elektronisk utrustning på ett stort antal platser som alla erfordrar anslutning till elnätet och "lokal" reservkraft för att fungera vid elavbrott. Driftaktörerna är numera många på vägen fram till kunden. Underhåll och drift av t.ex. reservkraft blir därigenom inte enkel. Någon distribution av reservkraft till kunderna inom och genom dessa nya nät förkommer inte bl.a. pga lagförbud och pga att inga krav från samhället om reservkraft har funnits.
6. Fast så kallad IP-telefoni förmedlas nu genom dessa nät och erbjuds i stor skala till offentlig förvaltning, myndigheter, företag och hushåll. Tjänsten erbjuds nästan alltid utan reservkraft eftersom inga krav på detta föreligger från myndigheterna. De gamla telefonledningarna med sin enkla teknik har en förmåga till nödtelefonifunktion även under elavbrott genom sin inbyggda reservkraft. När kunderna flyttar sitt abonnemang från det gamla nätet till det nya IP-baserade, försvinner denna nödtelefonitjänst vid elavbrott. Just då den kan ge kunden den störst nytta av sin telefon för att få information om situationen och för att ringa nummer 112.

Avbrottsfria Kraftnät UPN AB

Tel: 08-4460835, Fax: 08-4460836
Postadress: Vasavägen 35 181 42 Lidingö

Säte: Lidingö

Org. nr: 556567 – 0667

John Åkerlund, 08-4460835
john.akerlund@upn.se

Datum
2005-02-24

Referens

-
7. Ellagen förbjuder andra än koncessionsinnehavare att överföra el för annans räkning över fastighetsgräns. I och med att kunderna övertog ägandet av telefonapparaterna och i förlängningen de nya accessnäten från Televerket förbjuds strömförsörjning av kundterminalutrustning från telenätet av ellagen. Detta strider mot andan och den logiska motiveringen för undantagen från kravet på koncession (1957:601).
 8. Den nuvarande ellagen får som konsekvens en ökning av sårbarheten i samhället.
 9. Att enskilt anordna uthållig reservkraft vid det mycket stora antal elektroniska utrustningar inklusive kundterminaler som den nya IT-infrastrukturen är uppbyggd av är ur flera aspekter tekniskt, administrativt och ekonomiskt mycket svårt. I praktiken blir det tekniskt omöjligt.
 10. Det bästa sättet att lösa problemet är att ta bort förbudet i ellagen mot parallella lokal elnät, så att t.ex. de nya teleaccessnäten kan utnyttjas som parallella nät för överföring av el för annans räkning, samt att ställa krav på reservkraft för dessa nät. Ett stort antal verksamhetskritiska behovspunkter inom såväl Internet som tele- och datanät och mobiltelefonnät, men inte enbart dessa, skulle då kunna få reservkraft genom sådana nät från centrala reservkraftgeneratorer. Då skulle robustheten i samhället kunna stärkas på ett kraftfullt sätt och sårbarheten minskas. Tekniskt är detta numera fullt genomförbart och mycket kostnadseffektivt.

Sammanfattande konsekvens:

Användarna har ansvaret för decentraliserade delar av kommunikationssystemen, samtidigt som de av lagen förhindras att samarbeta om gemensamma anläggningar för säkrare elförsörjning av desamma.

Förslag:

Ett nytt undantag från kravet på elnätkoncession borde formuleras så att el för verksamhetskritiska och samhällsviktiga behov får överföras genom lokala och parallella nät under förutsättningen att fast installerad reservkraft finns för de effektbehov som nätet har kapacitet att överföra. Det är också mycket viktigt för den tekniska funktionskontrollens skull och för att nätägaren ska kunna få intäkt från sin investering att el för dessa behov alltid får överföras genom dessa nät och alltså inte enbart under elavbrottsstid.

Detta förslag ger samhället flera fördelar:

1. Samhällets sårbarhet kan kraftfullt minskas genom utbyggnad av reservkraft för verksamhetskritiska och samhällsviktiga behov i t.ex. privat och offentlig samverkan.
2. Generatorkapaciteten kan byggas ut så att landet samtidigt får tillgång till en större effektreserv som kan utnyttjas vid effektbrist i det vanliga elnätet.
3. Nya dyrbara och stora långdistans kraftledningar behöver inte anläggas för denna utbyggnad av generatorkapacitet då elverken lokaliseras nära förbrukarna.
4. Alternativa och förnybara energikällor kan lätt och kostnadseffektivt användas till dessa små och lokala elnät.
5. Ur totalförsvarssynpunkt får landet och befolkningen en utomordentligt uthållig elförsörjning för kritiska system av stort värde för allmän beredskap, militärt försvar, skydd mot terrorism och i samband med andra kriser i fred.

Med vänliga hälsningar

John Åkerlund
VD, Avbrottsfria Kraftnät UPN AB

Avbrottsfria Kraftnät UPN AB

Tel: 08-4460835, Fax: 08-4460836
Postadress: Vasavägen 35 181 42 Lidingö

Säte: Lidingö

Org. nr: 556567 – 0667